

Geniş ufuklar

FENNİ ZİRAAT

Amerikada harikalar yaratıyor - Pamuk tohumu ve mısırdan pek çok kimyevî maddeler istihsal ediliyor

Amerika; ziraat ilminde bir atın devresinin tulunu selâmlamaktadır. Son ilmi taharri-ler yakın bir âtude ziraat mahsulünün - sanayi sahasındaki muazzam istihlaklere cevap teşkil etmek üzere - on hattı bazı mahsulünün yüz mısırlı artırılacağını ve bu sayede müstahallerin hududuz sarvetler kazancasını müdelemektir.

Ziraat mühendisleri ve ziraat kimya mütehassısları bu büyük refah ve medeniyet ordusunu erkânharberlerdir. Meselâ bir zamanlar pamuk tohumu zıyan olup giderken bu günkü ziraat kimyası mütehassıslarının sayesinde sen- nevi bir buğuk milyar (1.500.000.000) dolar kıymetindeki pamuk istihsalâtı - nun tohumlarından 20.000.000 dolar nispetinde bir para kazanılmaktadır. Pamuk tohumu yağı sabun fabrikalarında, mısır fabrikalarında, hattâ yemek pişirmek hususunda bile kullanılmakta- dır. Pamuk nebatının sapları, çöpleri de sanayide el gantaları imalatında, otomobillerin iç kısımlarını döşemekte, kitab- cıların imalatında ve ev inşaatında müstamel bir nevi duvar tahtaları ha- linde kullanılmaktadır. Bunlara ilâveten bıldırdı ve golf topları, saç fırçaları, ta- raklar, elektrik insulatorleri, fotoğraf filmleri, kuruyama camları birbirine yapıştırmak için bir nevi kimyevî mad- deiler imalatında pamuk sapları ve çöpleri kullanılmaktadır.

Pamuk tohumuna ve göpüne ilâveten mısır mahsulü de sanayide vâsi mik- yasta bir mahreç bulmaktadır. Harb sa- nâvinde on mühim rol alan glycerine mısardan istihsal edilmektedir. (Kuru bor) üblü edilen Carbon Dioxide mu- ardun istihsal edilmektedir. Halen Ame- rika kimya fabrikalarında vücute geti- rilten on, on iki türlü on mühim kimyevî maddeler hep mısır tarlalarının mah- sulüdür. Amerika senevi 108.000.000.000 yüz sekiz milyar kilo mısır istihsal et- mektedir. Fakat Amerika ziraat müte- hassıslarının kanaatine göre, eğer fab- rikalarda mısır iptidai madde olarak bu kadar vâsi bir şekilde kullanılmaya de- vam edilirse yakın bir âtude Amerikada hayvanları beslemek için bir koçan bile mısır kalmıyacak kadar fabrikalar bütün istihsalâtı yutacaklardır. Bu takdirde istihsalâtı yutacaklardır. Bu takdirde istihsalâtı yutacaklardır.

Mısır istihsalâtının bu vâsi pazarlarına ilâveten buğday ve yulaf samanlarının kâğıdı imalatı da sayımlı hayret derecede ilerlemektedir. Bu günkü Amerika ev inşaatında kullanılan (tu duvarlar) kap- lamaları hep bu nevî samanların yük- sek makine taşıyıcı alanda sahife ha- line getirilmiş şekilleridir.

Amerikanın on büyük ziraat kimya mütehassıslarından doktor Stine ziraat mahsulüleri ve çiftlik artıklarının sa- nâyide istihsalı keyfiyeti henüz ilk a- dımlarını atmaktadır. Yakın bir âtude çiftlik mahsulünü yutacak olan en bü-

yük müstehlik pa- zar, insan ve ehlî hayvan medeleri de- ğil, fakat muazzam fabrika medeleri o- lacaktır, demektedir.

Peabody Üniversitesinin taharrıyatı ilmiye laboratuvarı pamuk mahsulü- nün yıl inşaatında son derece ehem- miyetli bir mevki almakta olduğuna ispat etmektedir. Eğer bu üniversitenin fal- kiyetini ispat ettiği usul tamamlıyorsa e- se Amerikada senevi iki, üç milyon balya pamuk yıl inşaatında sarfedile- ceğidir.

Fakat Amerika ziraat mütehassısları ve kimyacıları sadece elde edilen mah- sullere yeni pazarlar aramakla iktifa etmiyorlar. İstihsal edilen malların da- ha ucuza mal edilmesi için müstahale yeni yeni ufuklar açmaya çalışıyorlar. Halen Amerikada çiftçiler senevi 6 mil- yarı 500 milyon dolar kıymetinde bir servet, böcekler, müzr hayvanlar ve tohum hastalıkları yüzünden kaybet- mektedirler. Yanî basit bir hesabla her çiftçi kazandığı iki doların birini çift- lik hastalıkları yüzünden kaybetmekte- dir. Şu halde ilmi bir şekilde bu çiftlik âfetleriyle mücadele edilecek çiftçi bu günkü kadar mesal ile iki misli fazla mahsul elde etmiş ve bu sayede de mahsulünü şimdikiinden yarı yarıya uc- uza satmak imkânını bulmuş olur.

Bu takdirde müstehlik halkı elindeki ay- nı para miktarı ile iki misli fazla gıda maddeleri teminine imkân bulur.

Amerikanın refah ve idlâsını kendi menfaatleriyle tev'e bilen büyük iş mü- eseseleri Ford, Du Pont, Standard Oil gibi muazzam teşkilât, çiftçinin davasını, kendi davasını telâkki etmiş ve çiftlik âfetleriyle fennî bir şekilde mücadelede- yerişmişlerdir. Bu büyük müesseselerin fennî taharrıyat laboratuvarlarında müstehlik üm adamları mızır böcekleri öldürmek, nebat hastalıklarının tedavi etmek, daha ucuza istihsalı yapabilmek, müstahsıl zengin etmek yolunda yeni yeni usuller keşfetmekte ve akıllara hayret veren hududuz muvaffakiyet- ler elde etmektedirler. Senevi bütöle- ri milyarlarca dolara tanzim edilen bu müesseselerin yanı başında Vashington'daki federal hükûmet de senevi 25 mil- yon dolar sarfederek - ziraat mahsulüleri hakkında - taharrıyatı tatmaktadır.

Bunlara ilâveten yetmiş tane muaz- zım ziraat üniversitesi on müktefîr pro- fesörlerinin ve on tesadîfî gıce talebe- lerinin emine milyonlarca dolarlık tah- sîsate vererek ziraat ilmine yeni ufuklar açmak için birbirleriyle galibane rek- abete girişmiş bulunduklarıdır.

Büyük fabrikaların, Amerika fede- ral hükûmetinin, muazzam ziraat ün- versitelerinin hududuz sarvetler halke- mek gene hududuz bir azım ve imanla çalışan müktefîr simalarının yanında bir de hususî sermayeyle çalışanak dünyaya en nadide tohumu satarak, en kıymetli ziraat makinesi yapıparak milyonlar kazanan sermayedarlar gru- pu vardır. Bunların da laboratuvarları her gün Amerika ziraat semasında yeni yıldızlar keşfederek diğer müesseselere meydan okumak azmle çalışmaktadır.

Amerika ziraat hayatını bir kaç se- ne yakından tetkik eden bir müşahid şun- kaı olur ki beşer tarihi, insanîyetin re- fah ve idlâsına matuf bu kadar mükte- fîr bir ilim ordusunu seferber edili- ğine şahid olmamıştır.

Laboratuvarlarda yeni yeni metodlar keşfeden âlimler yüksek kabiliyetli zi- rat müstahsillerin yardımıle metodları- nın falikiyetini ispatına muvaffak olma- ktadırlar. İşte bu işi başlı cereyan sa- yesinde yakın bir âtude Amerikan ziraat ufuklarında yeni bir altın devresinin tuluna inlişar olmaktadır.

Nezahet Nureddin Ege

Atletizm hakemlerine ücret verilmesi teklifi reddedildi

Atletizm müsabakalarını idare eden hakemlere ücret verilmesi hakkında, eñanlık tarafından yapılan teklif red- dedilmiştir. Atletizm müsabakalarında hakem yüzünden çekilen büyük müş- kulât nazarı dikkate alan federasyon, 18 ağustosta eski ve tanınmış atletlerin istihlakatı bir toplantı yapacaktır. Bu toplantıda atletizm hakemi ispinin es- asından halledilmesi çareleri aranacak- tır. 24 ağustosta yapılacak Türkiye at- letizm birincilikleri bu toplantıya işti- rak edecek emekli atletlerin idaresine bırakılacaktır.

Pehlivan güreşleri

Pazar günü Yedikulede İspitaya bahçesinde güreş müsabakaları tertib edilmiştir. Bu müsabakalar dört hafta devam edecektir. Müsabakalara tanı- mış pehlivanlar iştirak edecektir.

Kürek yarışları

İstanbul su sporları ajansından: 1 - Bölgesiz kürek teşvik yarışları- nın ikinci 3 ağustos pazar günü Bey- közde yapılacaktır. 2 - Müsabakalar tam saat 13 te başlanacağından kulüblerin, toplantı mahallî olarak tayin edilen Beykoz parki önünde on geç saat 12,30 da bu- lunmaları şarttır. 3 - Kademeler arasındaki yarışlar- da birinci ve ikinciliği kazanan spor- cular Bandırma yapılacak Marmara kupası kürek yarışlarında bölgesiz temsil edilecektir. 4 - Hakemler: Başhakem Rıza Sueri, Bekir Macur, Efdal Nöğün, İsmail Dal- yancı, Nedim Uluatır, Bedri Koray, Nedim Özgen, Nuri Bosut, Arif Sporel. Sahâ komiseri: İbrahim Kelle.

Agâh Sırrı Levend

Agâh Sırrı Levend

Agâh Sırrı Levend

Agâh Sırrı Levend

Agâh Sırrı Levend

Sehir haberleri

Türk işçisine yeknasak elbise

Sümer Bank Umum müdürü bu hususta tetkikler yapıyor

İstanbulda bulunan Sümer Bank u- mum müdürü Burhan Sanus dün öğle- den evvel Sümer Bank birleşik yün ip- lisi ve dokuma fabrikaları merkezini ziyaret ederek burada yapılan bir to- planışta bulunmuştur. Umum müdür, öğleden sonra Sümer Bankın Feshane fabrikasını tetkike gitmiş, burada dört saat kadar kalmış ve fabrika Başmü- hendisi Vasıfın ve fabrikanın diğer mühendislerinden izahat almıştır.

Sümer Bank umum müdürünün dün Feshanede ki meşalestini bilhassa işçi meselesi teşkil etmiştir. Memleketimiz- de en geniş işçi kütlesini taşıyan Sü- mer Bank, Türk işçisinin iyi giyinme ve iyi yaşama imkânlarını temin me- vzuu üzerinde meşgul olmaktadır. Bu- nun için şimdiye kadar imalatıyın gi- yimlerini işçiyne en pratik şekilde bir işçi elbisesi seçilmiş ve işçinin giyin- dirilmesi işine Feshane fabrikasından başlanmıştır.

Sümer Bank umum müdürü bugün Karabükte hareket edecektir.

Dahiliye Vekilinin tetkikleri

Dahiliye Vekili Fâk Özkarak dün sa- bah Vîlayete gelerek Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdar ziyaret etmiştir. Da- hiliye Vekili, istihlak işleri, asker aile- lerine yardım meseleleri etrafında tet- kiklerde bulunmuştur.

Memba sularına zam

Evkaf idaresi memba suları idaresi Belediye İktisad müdürlüğüne müraca- atla memba suları fiatlarına zam iste- miştir. İdare, bazı masrafların artma- sına bu zammı sebep göstermektedir. İdare 35 kuruluşuk damacanasının 40 kuruşa satılmasını istemektedir.

Et fiatları

İstanbul etçilerinin son günlerde sebebisi olarak et fiatlarını yükselttik- leri ve et narkını yükseltmek istedik- leri anlaşılmaktadır. Belediye İktisad müdürü, alâkadarları davet ederek kendilerinden izahat istemiştir. Be- le- diye, کافی miktarda kasabik hayvan mevcud bulunduğuna cihetle narkın yük- setilmesinde makul sebep görmemek- tedir.

Ticaret liseleri müfredat programı

Ticaret liselerinde orta mekteplerine adı müfredat programına konan ders kitapları yeniden yazılacaktır. Bu ki- tabların esaslarını tespit etmek üzere pazartesi günü Maarif Vekâletinde bir komisyon toplanacaktır. İstanbul Ticaret mektebi müdür ve muallime- lerinden mürtekeb bir heyet, bu komi- syonun çalışmalarına iştirak etmek için dün Ankara'ya gitmiştir.

Muallimlerin meslek haricindeki mesailer

Maarif Vekâleti, muallimlerin vazife haricindeki çalışmalarını hakkında vâfi- kadarlara bir tamin göndermiştir. Bu tamine göre, badema hiç bir muallim Halkverlerinde, hayır cemiyetlerinde fa- al vazife kabul edemeyecek, münhas- ran meslekî mesallerde bulunacaktır.

Kısa Haberler

★ Toprak mahsulüleri İstanbul şube- sinde de bazı değişiklikler yapılmak- tadır. Ofis İstanbul şubesi müdürü Halkın yerine Umum müdür muavini Vahid tayin olmuştur.

★ Deniz nakliyatını murakabe ko- misyonunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Komisyonunda Minsakâlet Vekâ- leti namına bulunan umumî nakliyat müdür muavini Zekinin yerine eski Tahsisliye Umum müdürü Necmeddin tayin olmuştur.

★ Altın fiatları yükselmekte devam etmektedir. Dün bir Reşadiye altını 2610, külçe 340 kuruş ve beşbirarada 117 lira idi.

Don Pedro yüzü bir resim gibi gü- zel, vücudu bir Yunan heykeli kadar müteneşil, kolları, bacakları Her- küllü veya Samson'u hatırlatacak de- derecede kuvvetli bir delikanlı idi. Ne yazık ki bir baltaya sap olmaz, bir dal- da durmazdı. Hovarda, serseri ve her- caı bir ruha sahipti.

O anekek hiç birine meclûb ve mîz- tan olmadan tanıştığı bütün Hava kı- zarına geçici alâkalar göstermiş, hep- sinin ancak onun, yirmişer günlük gönül eğlencesi yapmıştı.

İşte Matilda da onlardan biriydi. Me- ste'ların sert ikliminin duri ve berrak zıyalları yanmış tene, Akdeniz sahille- rinin kuzgunî kayalarından renk almış gözleri ve saçları bir şehvet ve iltihâs ilâhînesi andırıyordu.

Don Pedro yalvardı, yakardı. Kocası bir iş için Barselona'ya gittiği hafta i- çinde, bir gece kendisini evinde misafir etmesi için onu kandırdı. Geç vakte ka- râr 'Malaga garabının benliklerinde ver- diği neşe, Sevil garklarının ruhlarında körüklediği sevdâ ateşile güldüler, oy- nadılar, yandılar, tutuştu.

Dünyayı unutmuşlar, her şeyi hatırla- rından silmişlerdi. Bütün kâinatta kendilerinden başka düşünülmeğe, e- hemmiyet verilmeğe değer bir mevcud bulunduğuna kâil değildiler. Birden, Matilda bahçe kapısını kırık ve topal kanadının gürültüsünü duyar gibi ol- du. Sonra çakıl taşları buzı adımların insafsız basılgıları çıkır çıkır yer de- ğirtirdiler. Ve nihayet, işi kâpiya tok darbeler indirildi.

Matilda yataktaki yarı beline kadar

Tetkik ve tenkid Konservatuar ve sahne

Ankara konserva- tuarının diploma tevzîl merasimin- de Milli Seftimizin bizzat bulunmaları; devletin sahne san'a- tına verdiği ehemmiyetin büyük deli- lidir. Edebiyat nevirleri, hattâ umum san'at subeleri arasında bile sahne san- atı hepsinden ayrı bir hususiyete sahi- bdir. Şiiri şair, romanı müellik yazar; tabloyu ressam, heykeli heykeltıraş ya- par. Bunların hepsi de kendi eserlerin- den meşul tek şahıslardır. Romançı meşvunna, ressam renklerini, heykeltıraş mermer yahud tuncun güzelişini istedik- lerinde kullanabilirler. Yaratıcıları tip yahud madde olarak değil, onlar tip ve maddeye hâkimdirler. Halbuki piyes muharrii sahnenin lâkaydiye taham- müllü olmasını, lerdin nemiyaacağı tek- nik kanunlara tâbidir. Bir roman, bir manzume yahud bir resim hakkındaki tenkid yahud takdir yalnız müellife, şaire ve ressama tacidir. Halbuki piyes; yâni sahneye vazeden ve temsil eden- lerden müteşekkîl bir müşareketir. On- ha mevzuu, mefkrüsi ve tekniği kadar rejî ve temsil esasları da mühtimdir. Ni- se piyesler bilhyoruz ki, çok güzel yazıl- mış, bütün sahne tekniği gözönünde tu- tulum olduğu halde, sahne vazının ya- hüd müessesinin hata yahud bilgisiz- likleri yüzünden muvaffak olamamışlar- dır.

Bu esaslar gözönünde tutulunca, bir piyesin tutumunda müellifi kadar ve belki de daha fazla rejisörünün ve ak- törlerinin rolleri vardır. Sahne vazı ve müessesinin mektebi konservatuardır. Avrupada devlet tiyatroları berisaf, hususî tiyatrolar bile konservatuar me- zunu olmyan aktörî istihdam etmez- ler. Hüdaînabî rejisör ve aktör, hukuk mezuu olmyan avukata benzer. Bir- nin mahkemede müdafaa hakkı olma- dığı gibi, diğerinin de on iptidai sahne- lerde bile yeti yoktur. Teknik ve san'at hegemonyasının hüküm sürdüğü asr- ımızda yalnız istidada güvenen san'at- kâr itmad edemeyiz. Haddizatında ist- idad ve kabiliyet gibi tabii vergilere, bilgi inzamaı emeyince hiçbir kıymet ifade etmezler. Ve bilgi güradan buradan kapma, küflü malûmat değil; fakat klâ- sîk, müretteb ve tedbirli malûmatır. Bu malûmat konservatuar aralarında iktis- adî edilir. Belki bir roman yahud piyes muharrii için mecburi olmyan üniver- sitenin klâsîk tahsil, san'atla beraber müşep ve teknik bir meslek ifade eden sahne san'atları için konservatuar el- zemdir.

Şimdiye kadar bizdeki konservatuar yokluğu Türk sahnesini, büyük istis- nalar hariç, güradan buradan toplama elemahları daldurdu.

Bu gibileri, tesadüfen muvaffak oldu- kları piyesler müstesna, umumiyetle Ay-

Yazan: Celâleddin Ezine

tupa klâsizmâsını temsil bertaraf, an- lamaktan bile âcizdirler. Klâsîk bir es- erin oynanması denince, eserî papâğın gibi ezberlemek ve rejisörün iktisale söz ve hareketleri tanzim etmek degildir. Eserî anlamak, müellifi bilmek ve eserin göldiği memleket edebiyatına biraz vâ- cîk olmak lâzımdır. Yoksa sahnelerimizin arasıra ve tesadüfen elde ettikleri mu- vaffakiyet kumarbaz kazancına benzer.

Bu senâ il müzahırları veren Anka- ra konservatuarı Türk sahnesini iptidai san'at gördüğünden kurtaran birinci a- dımdır. Fakat tiyatromun, yalnız edebî bir nev'i olmak noktasından değil, aynı zamanda bugünkü hars ve medeniyet dünyasında oynadığı büyük rol hasebîle memleketimizde mütedaddid konservatuar ların tesis mühtem ihtiyacımızdır. Bü- yük İngiliz piyes muharriiri Bernard Shaw, sahneyi bir nevi üniversal, da- ha doğrusu, halk üniversalisi telâkki ediyor; hükümde çok haklıdır. Bilhas- se bizim için, ilminin telâffuz mesele- si sahne üstünde hallolunacak bir dava- mıdır. Comédie Française ve Odéon ti-

yatrolarının büyük şöhreti güzel fran- sıyacı konuşmacı, Duetsches The- ater ve Schauspiel- haus'un görükleri

rağbet doğru almançayı telâffuzdan ileri geliyor. Halbuki bizde öyle mi? Fonetik eksperimental denilen fennî usulden mahrum olan bir çok oktörlerimizin a- zında Türk dili yayvan ve acayib bir te- lâffuzun kurbanı olmaktadır.

Sahne san'atları yalnız klâsîk yahud meşhur bir piyesin müellifiyle seyreit a- rasında rabita olmak vazifesinden daha mühim ve daha millî bir vazife ile mü- kelleffir. Dilin tam ve en kusursuz te- lâffuzunu temin etmek; yani kısaca gü- zel türkçeyi konuşmak.

Türkçeyi doğru konuşmak meselesi, hâik anarşi içinde gubalyayan grammer ve senaks'imiz kadar halli icab eden bir âvaydır.

Türk tiyatrosunun ilahî, ateak kon- servatuar mezuu san'atkarların hüdaî nobit san'atkarın yerine gemesile kabîl olabilir. Onun için Ankara Konservatuar- ının diploma tevzîl merasimî, Milli Seftimizin iştirak etmek istedikleri gibi, millî davalarımızdan birinin de muvaf- fiakiyeti basarıldığını olâmettir.

Celâleddin EZINE

Şilede hayvan sergisi dün açıldı

Şilede hayvan sergisi bugün mera- simle açıldı. Merasime Vali muavini Ahmed, Komutan Albay Salih Erküş, Bakırköy, Kadıköy, Fatih, Beşoğlu kaymakamları ve Şehir Meclisi azaları ile gazeteciler, Şile halkından kalabalık

bir kitle iştirak etti. Albay Salih Erküş kısa bir nutuk söyleyerek sergiyi aç- mıştır. Sergide 8 dişi, 12 erkek at, 46 boğa, 3 inek ve ağır bulunmakta ve hayvanların sayısa (159) a varmak- tadır.

Hayırsever bir kadının yaptığı teberru

İzmirli Kartanî ailesinden Bayan Naciye Halkoğlu'nun Alman hastane- sinde vefatından evvel bir vasiyetna- me terkederken Cerrahpaşa hastanesi Âkil Muhtar yayıyonuna yardım için bazı teberrurlarda bulunduğ ve bu va- siyetnamenin geçerinde Beşoğlu sulh hâkimliğinde apılarak bunda mütevef- fayan mezkûr hastaneye Harbiye kar- şısında 40 - 60 bin lira değerinde bir evini hibe etmiş olduğunun anlaşıldığı görülmüştür. Yapılmış tahkikatla göre merhum hayatının sonunda ken- disini tedavi eden doktorlara mezkûr hastaneye hibe olmasa ayda 500 lira getirecek irad teberru etmeğe karar vermiş olduğunun söylenildiğine göre alâ- kadarlar teberrurun daha geniş olup olmadığını tespit başlamışlardır.

Merhum Naciye asıl servetinin mül- him bir kısmını İzmir hastanesine te- berru etmiş bulunmaktadı. Bu teberru meyanında İzmirde mütedaddid evler ve arsalar bulunduğ gibi yekönü mül- him bir miktara ballı olduğu tahmin edilen nükd da vardır.

Vasiyetnamenin bu kısmı İzmir Be- lediyesinden davet edilen bir murah- hasa tebliğ edilmiştir.

Bundan başka Erenköyünde Ebe Şahzar iminde bir bayan da vefat e- derken orada bir tarlasını Haseki has- tanesine terk ve teberru etmiştir.

Bir garajda yangın otomobiller

Ayaspaşada Kamarot sokağında Ek- reme adı garajda otomobillerden bi- rinden henüz anlaşılmayan bir sebe- den yangın çıkmış, üç otomobilin yan- kısımları ve bir kamyonetin alt kısmı yanmıştır.

Ateşi söndürmeğe çalışan garaj işçi- lerinden Alinin elleri yanmış, Beşoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

İspanyol hikâyesi

Tik tak, tik tak!

Hediye iclâl

doğrudur. Gözleri her zamankinden fazla açılmış ve büyümüşü. Korku ve heyecan içinde soluyarak:

— Kalk, dedi, bu muhakkak kocam- dır.

Don Pedro gerinerek esnedi:

— Hani cumadan evvel dönmek de- miştin.

— Kalk, şimdi münakaşanın sırası mı?.. Senin ve kendine saklanacak bir yer bul!.. Yoksa senin buradaki mevcudiyetini ona ne şekilde izah edersiz?

— İyi ama, evin köşesini, bucağını ben ne bileyim?.. Buraya ilk defa gel- yorum.

Dışarıdan Don Joze'nin kalın ve kor- kusuna mı yatın be?.. Çabuk, aç şu ka- piyi.

Matilda, geceliğini giyerken Don Pe- dro'ya odanın bahçeye nazır penceresinin yanında duran eşi ve kocaman dolab saatigere ederek:

— Haydi, dedi, başka çare yok... Şu- nun içine giriver!

Don Joze hiddetli ve, sabırsız aşığın- dan bağırarak devam ediyordu:

— Ulan karı..!.. Burnuma yabancısı in- san kokuyla geliyorsun... Sen galiba işe- riye adam aldın... Şimdi de ne yapaca- ğımı şaşırın kaldım... Çabuk aç şu ka-

piyi, yoksa bir tekmede yıkacağım hal.

Matilda pencereyi açıp haykırdı:

— Dur ayol!.. Uyku sersemliği ile ter- lüğünü bulamadım... Geliyorum...

Gene kadın sofaya doğru yürürken Don Pedro, dışarıda hiç bir şey brak- macasına bütün pilasını pirtısını alıp saatin alt gözüne tikilmya galişyordu. Matilda merdivenin başından yavaşça seslendi:

— Rakkas serbest sallanamıyacağı için saat duracak tabii... Aman dikkat et!.. Tak tikin kesilmemesine bir çare bul... Çünkü kocam uykuya dalabilmek için mullaka saatin tikirdısını duymak ister... Onu duyuyacak olursa halimay harabdir. Saatin bozulduğuna hükme- der... Düzeltmeğe kalkışır...

— Pekâlâ!.. Pekâlâ!..

Matilda basamakları işğir işğir at- layarak taşla indi. Sürgülü çektii, ka- piyi açtı.

Don Joze karısını kolumdan yakala- yarak:

— Nerede kaldın be?.. Yarım saatir beklemekten insanın gevredi. Bağır- maktan boğazım kurudu.

— Derin uykuda ilmişim... Güç a- ılabildim.

Don Joze önde, Matilda arkada ya- ranları çıkırlar. Odadan içeriye gür- gürmez erkek tekrar alievindi:

— Bu ne yahu?.. Etraf çıtı çarşısı gibi karmakarışık... Şarab işçileri!.. Kadeh- ler... Dışarıdan alıyorum etim ama, aptal- malum olur, derler, doğrumuş... Sen bu aşkım buraya birini almışın...

— Vallahi değil ayol... Gündüz Roza gelmişti. İşçiler, bardaklar ondan kal- dı...

— Ulan evi baştan aşağıya araya- cım... Eğer aşkımlı ele geçirecek o- lursam ikinci de kutur kutur keserim!

Matilda'nın nazarıları, iltiharız, do- lab saatı çevrildi. On çok gülmüş... Rak- kas, ağır, fakat muntazam sallanıyo!.. Hiç durmadan havada tik tak, tik tak sesleri aksediyordu.

Don Joze odayı, sofayı alt üst etti. Tavanarasına tırmandı. Mutfağı, kileri, şarab mahzenini doladı. Evde yabancısı her erkeğin mevcudiyetini gösteren bir delil ve emare ele geçiremeyince bir merinos koyunu yumasıyağı ile uysallığı ile karışımını önünde diz çöktü:

— Beni affet Matilda, dedi, boş yer kuskancık ettim. Seni incitdim, kırdım. Fakat ne yapayım? Elimde değil... Seni seviyorum, hem de pek çok seviyorum...

Gene kadın kulagi hep saatte masum ve mağdur tavırlar takıyordu. Lâmbayı söndürdü. Soyunup yatağı gir- diler.

Sabahleyin Don Joze erkenden kalk-

ti. Pijamasını çıkarıp elbisesini giyer- ken:

— Matilda hâlâ uyuyor musun?

Diye sordu. Cevap alamayınca ilâve etti:

— Bu saat durmuş mu, yoksa bana mı öyle geldi?

O anda odanın içini tik tak, tik tak diye yeknasak bir ahenk yeniden kap- ladı. Rakkas tekrar sallanmaya koyuldu.

— Tuhaf şey!.. Demin kulduğum hiç bir şey işitmiyordum... Acaba bende sağırılık almaları mı başlıyor?

Hayır Don Joze'nin kulaklarında hiç bir arıza yoktu. Geceleyin onlar dalın- cıya kadar tik takları ağızla taklid e- den ve rakkası parmağıla hareket ettiren Don Pedro ortaklı aydınlanınca aynı vazifeye devam etmek lâzımgel- diğini düşünüyormuş, bereket versin Don Joze'nin cümlesi ona faaliyete geçmesi icab ettiğini zamanında hatırlatmıştı.

***

Ertesi gün Tolodonun en kalabalık meydanından geçenler büyük çemşerin yalağı önünde ki taşın top büzümünü bir delikanlı sağ elinin basparmağını hiç durmadan salladığını ve ağızla mü- temadiyen tik tak, tik tak sesleri çık- armakta olduğuna gördüler. Kulunda sepet pazara giden ihtiyar bir kadın, biçare gencin etrafında toplanınlara:

— Zavallı, dedi, oynatmış... Herkes bir çesid tozutuyor... Fakat şimdiye ka- dar, kendini saat sanan deli görmemiş- tim.

Nakleden: Hâdiye İCLAL

HEM NALINA MIHINA

Vesika yağmuru

Dükkâ gazeteleri, İngiliz tay- yarelerinin Almanya üzerine benzin ve elbise vesikalari at- tıklarını yazıyor. Bu vesikalar, Alman hükûmeti tarafından halka dağıtan ve- sikaların aynısıymış; fakat o kadar güzel taklid edilmişler ki herkes tarafından hakiki vesikalardan kolay kolay tetrik edilmelerine imkân yokmuş. Arkada

SON HABERLER

Siyasî İhtimal

İngiltereyi istilâ teşebbüsü etrafında

Mister Çörcil birkaç gün önce söylediği nutukta, İngilterenin gelecek eylüde, Almanyanın yapacağı bir istilâ hareketine karşı hazırlıklı olması lâzım geldiğini ihtar etmiştir.

Almanyanın Sovyetler Birliğine, içinden kolay kolay çıkılmaz bir harbe girdiğini görenler, onun bu harbi bitirmekten, yeni ve büyük bir maceraya atılmayacağını tahmin ettikleri için, Çörcilin beyanatını tefsir sadedinde, İngilterenin Sovyet mukavemetini çok uzun sürmeyecek sandığını zabih olmuşlardır.

Fakat İngiliz askerî muharrirleri bu beyanata başka türlü bir şekilde tefsir, daha doğrusu tevîl ediyorlar. Bunlara göre Sovyetler Birliğinin mukavemeti, Almanyanın hesablarını altüst etmiş ve Almanya dahilinde bir inkisarı hayal dahi uyandırmıştır. Sovyet mukavemeti bir müddet daha uzadı takdirde bu inkisarı hayal de artacak, Alman hükümeti bunun daha fazla genişlemesini temin için yeni bir zafer kazanarak halkı oyalamak mecburiyetinde kalacaktır.

Avrupada yapılacak bir iş kalmadığına göre, Almanyanın mezbuhanı bir teşebbüse İngiltereyi istilâya kalkışması ve böylece tahlini deneyerek bütün mukadderatı tehlikeye koyması ihtimali mevcuttur. İngiltere, bu ihtimali hesablarken ona göre hazır ve uyanık davranmak ve Almanyanın savitini larmak için beklemektedir.

İngiliz askerî muharrirleri böyle düşünmekte beraber, Almanyanın Sovyetler harbinin yarıda bırakarak İngiltereye karşı hareket etmesi beklenmez.

Nitekim Fransa harbi sırasında müttetiklerin Dünkerk ric'atından sonra, Fransa harbinin yarıda bırakarak İngiltereyi istilâya girişmek mümkün olduğu halde Almanya, Fransa harbinin sonuna kadar götürmeyi tercih etmiş ve ondan sonra İngiltereye hava harbinin açmıştır.

Bu defa da ancak Sovyet harbinin inatından sonra -vakit ve imkân kalırsa- İngiltere harbine başlaması kuvvetle muhtemeldir.

Her neyse, muhakkak olan cihet, İngilizlerin, Almanyanın önümüzdeki hafta veya aylarda bir istilâ teşebbüsüne girişmelerini mümkün ve muhtemel görüyorlardı.

Mısırdaki buhran:

Mısrda birçok fırkalar vardır: 1) Vefdiler, 2) Saadiler, 3) Ahbar, 4) İttihadiler, 5) Şaabil, 6) Vataniler... Ve bu fırkaların kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Vefdiler ile Saadiler bir zaman beraberlerdi, daha sonra şahsi sebebler yüzünden ayrıldılar. Birincilerin lideri Nâhhas Paşa, ikincilerin Ahmed Mahir Paşadır.

Vefdiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Saadiler ise yetmiş beş kadar mebus çıkarmışlar ve Mısırın şimdiki harbi benimsenmesi lehinde olduklarını göstermişlerdir. Bunlara göre Mısır kâh muzaheeret eden, kâh muzaheeret gösteren müstakiller.

Damga resmi ve bankalar muamele vergisi için

6 aylık döviz fiatları

Ankara 1 (Telefonia) — Temmuz 1941 hıdayetinden itibaren altı ay müddetle damga resmî bank ve sigorta şirketleri muamele vergileri aşağıdaki döviz fiatları üzerinden hesab edilecektir:

	Lira	Kuruş	Para
Bir Sterlin	5	23	08
100 Dolar	131	43	26
100 Fransız fransı	2	80	—
100 İsviçre fransı	30	10	30
100 Drahmi	—	99	25
100 Leva	1	62	08
100 Pezeta	12	91	30
100 Dinar	3	17	15
100 Yen	31	08	33
100 İsveç kronu	31	08	31

(Bir aylık ve bir muamele fiatları.)

(Üç aylıktır.)

(Dört aylıktır.)

Alman harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Smolenskin şimali sarkisindeki Rus kutaatı tardedildi

Berlin 1 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor: 16 temmuzdanberi Alman küt'aların elinde bulunan Smolensk şehrinin şimali sarkisinde ihata edilmiş bulunan Sovyet küt'aları 31 ağustosta da çemberden kurtulmuşlardır. Bütün bu teşebbüslar akim kalmış ve düşman için kanlı zayıfla tardedilmiştir. Bu teşebbüslere iştirak eden Sovyet tankları Alman topusunun ateşle tahrir edilmiştir.

Smolenskin cenubundaki Rus küt'aları imha edilerek 35 bin esir alındı

Berlin 1 (a.a.) — Smolenskin cenubundaki ihata ihata edilmiş olan Sovyet küt'alarını 31 ağustos günü Alman kuvvetleri çetin muharebelerden sonra imha etmişlerdir.

Çember düşman küt'aları etrafında girdiği sığıyordu. Sovyet küt'aları her nerede kaçmağa teşebbüs ettilerse orada kanlı zayıfla geri çekilmeğe mecbur oluyorlardı. Alman bataryalarının sayısız topkırı düşman askeri arasına girmişlerdi. Bomba bataryaları da havadan bombalarla atıyorlardı. Alman hücum küt'alarının hamleleri mahsur düşman kuvvetlerini dağıtıyor ve ilerleyen Alman piyadesi de bunları imha ediyordu.

Muharebe meydanı sayısız cesetle doludur ve yarımsı arabalar, tahrib edilmiş toplar üstüste yığılmış bir haldeydi. Burada 35 bin esir alınmıştır.

Bir Sovyet alayı tamamen imha edildi

Berlin 1 (a.a.) — Peipus gölünün garbında ihata edilen bir Sovyet alayı 30 temmuzda tamamen imha edilmiştir. Bu alay tarafından yapılan yarına hareketlerinin peş püsürkütülmüştür.

Finler iki Rus alayını imha ettiler

Stokholm 1 (a.a.) — Ofi: Finlandiya kolları, Repola civarında çember içine alınılan on iki Rus alayını imha ettiler. Bu alayların son bu muntakasını iki müttelik noktasında ilerlemeğe başlamışlardır.

Petrozadevsk istikametindeki ileri hareketi, düşmanın mukavemeti sebebiyle daha batıdır. Öğrenildiğine göre Petrozadevsk, bir tahkimat bekelesi ile müdafaa edilmektedir.

Ruslar, geçenlerde Ladoga gölünde kaybetmiş oldukları iki adayı iştirad etmek teşebbüsünde bulunmuşlardır.

Kareli herahında Rus keşif kollarının ve bataryalarının faaliyeti artmıştır.

Sovyetler bir göndür 112 tayyare kaybettiler

Berlin 1 (a.a.) — Alman hava kuvvetleri şark cohesinde 30 temmuzda cereyan eden gündüz ve gece muharebelerinde 57 Sovyet tayyaresi tahrib etmiştir. Ayrıca 55 Sovyet tayyareleri de yerde tahrib edilmiştir. Sovyetler son 24 saat zarfında ceman 112 tayyare kaybetmişlerdir.

Leningrad civarında çarpışmalar oluyor

Vişni 1 (a.a.) — Ofi: Leningrad cephesinde müttelik olarak ortada dolağan saygıların kaydetmek icad eder. Bu saygıların göre daha şiddetli muharebeler, Sovyetlerin şimaldeki büyük şehirlerinin çok yakınında ve hatla şehirlerin vâsi çevresinde cereyan etmektedir. Leningradın pek yakında sukut edeceği tahmin edilmektedir.

Murmansk ve Arkanjelde İngiliz hava kuvvetleri yardım geldi

Maamafih Timocenko'nun halen elinde bulunan kuvvetlerin ihilâlini imtâ edecek, beklenilmiye vakayı zuhur etmediği takdirde, ikinci Sovyet payitahtının sür'atle ve sokak muharebeleri yapılmaksızın düşmesi muhtemel görülmektedir. Diğer taraftan bütün muntakalarda iki taraf tayyarelerinin faaliyeti artmış olduğu kaydedilmektedir.

Bir de İngilizlerle Rusların şimal muntahası muntakasında iki mesai birliğini yapmış oldukları beyan edilmektedir.

Burada İngiliz tayyareleri, Beyaz denize girmişlerdir. Murmansk ve Arkanjelde Sovyet tayyarelerine yardım edeceklerdir.

İtalyan küt'aları gene şeref meydanında

Roma 1 (a.a.) — Resmî bir memba dan bildirildiğine göre İtalyan seferi heyetini teşkil eden kuvvetler şark cephesinde müretteb mahallerine varmış bulunuyorlar.

Sovyet tayyareleri Slovakaya hücum ettiler

Bresbourg 1 (a.a.) — Slovak ordusu başkumandanlığının 7 nci tebliği: 29 temmuz günü Curtiss tipinde 15 tayyare, Slovak tayyare meydanlarına hücum teşebbüsünde bulunmuşlar. 8 tayyareden murekkeb bir Sovyet hava filosu, derhal havalandı ve 7 düşman tayyaresi düşürmüştür.

Sovyet harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ve Zitimir istikametlerinde muharebe devam etmiştir. Cephehin diğer muntaka ve istikametlerinde mühim muharebeler olmamıştır.

Kara kuvvetlerimizle işbirliği yapan hava kuvvetlerimiz düşmanın motorlî birliklerine, piyade ve topusuna hücum etmiş ve düşmanın otomobil kollarını bombalamıştır.

Baltık denizinde hareketâtı bulunan hava kuvvetlerimiz bir gemi batırmış ve diğer iki gemiyi ağır hasara uğratmıştır.

Moskovaya 8 inci akın nasıl oldu?

Moskova 1 (a.a.) — Tass ajansına göre, Alman tayyareleri dün akşam müteaddid dalgalar halinde Moskovaya yeniden bir akın yapmak teşebbüsünde bulunmuşlardır. Gece avcı tayyareleri ile dafi bataryalar Alman tayyarelerini, Moskovaya yaklaşımlarına meydan vermede dağıtmışlardır. Ancak bir iki tayyare şehrin üstüne gelmeğe muvaffak olmuştur. Pek az miktarda yarın bomba atılmışsa da bunlar derhal zarar veremeyecek bir hale getirilmiştir. Evlerde çıkan bir çok küçük yangınlar sür'atle söndürülmüştür. Askerî hedeflerde hasar olmamıştır.

Yeni tip Rus tankları Almanları şaşırttı

Müşahidlerin raporlarına göre Almanlar, Rus mühendisli Hostihlik tarafından keşfedilmiş olan bilhassa mukavim zırhlı yeni tipte bir çok tankların hareketâtı iştiraki karşısında şaşırılmışlardır.

Yeni Rus generalleri

Moskova 1 (a.a.) — Ofi: Stalin'in bu sabah Komiserler Meclisi tarafından negredilen bir kararname ile Kuzlör-ova beş yeni general tayin edilmiştir ki bunlardır:

General Leonide Petrovski, Vasili Rakovski, Jacob Strabarov, İlia Trescho-va, hava Generali Gregoire Vorojekine.

Mareşal Budiyni, işgal altındaki halkı ayaklanmaya davet etti

Ankara 1 (Ankara radyo gazetesine) — Sovyetlerin cenub cephesi kumandanı Mareşal Budiyni, Ukrayna komünist fırkası kâtabi umumiisi ile birlikte Alman işgali altındaki Sovyet halkına hitaben bir beyanname neşretmiştir. Elinde tutar Sovyet halkına hitab eden bu beyannameye euzümle deniliyor ki:

«Çeteilere ilithak ediniz. Nefret ettiğiniz Alman kuvvetlerini yok ediniz. Faşistler kudur köpekler gibi öldürünüz. Bugday depolarını, her nevi sanayi müesseselerini yitiriniz».

Stalin Hopkinsle tekrar görüşti

Moskova 1 (a.a.) — Ofi: 31 temmuzda Stalin, Ruzvelt'in şahsi müessili Hopkins'i ikinci defa olarak kabul etmiştir.

Stalin, Ruzvelt'e bir mesaj gönderdi

Moskova 1 (a.a.) — M. Stalin, M. Hopkins'e Amerika Reiscumhuri Ruzvelt'e verilmeğe üzere bir mesaj vermiştir.

M. Hopkins, M. Stalinle yaptığı müttakattan sonra yabancı gazetecilere sunuları söylemiştir:

«M. Ruzvelt'in talimatı mucibince Amerikalılar Hitlerle mücadele edenler bugünkü mücadelede kendi partisine mensub eddettik ve bu partiyeye yardım edeceğimiz M. Staline bildirdim. Sovyetler Birliğine verilecek harb malzemesinin cins ve miktarını müzakere ettik. Bu hususta şimdiki tafsilât veremem».

Ruzvelt, Rus askerî heyetini kabul etti

Vaşington 1 (a.a.) — Ruzvelt, General Golikof'un riyasetinde Vaşingtonda bulunan Sovyet askerî heyetini kabul etmiştir. Bu heyetin harb malzemesi siparişleri vermek üzere Amerikada bulunduğu malumdur. Sovyet elçisi mülakatla hazır bulunmuştur.

Amerika İzlandaya bir elçi gönderiyor

Vaşington 1 (a.a.) — D.N.B. Reiscumhuri Ruzvelt, Amerikanın sabık Yunanistan elçisi Lincoln Maerski İzlanda elçiliğine tayin etmiştir. Amerika, şimdiki kadar İzlandada yalnız bir konsolos marifetle temsil edilmektedir.

Fiume ve Zara harb muntakası değil

Roma 1 (a.a.) — Şehrinizde negredilen bir kararnamese nazaran Fiume ve Zara vilâyetleri bugünden itibaren hareket muntakası addedilmeyecektir.

Polis Enstitüsü müdür müavinliği

Ankara 1 (Telefonia) — Polis Enstitüsü öğretmenlerinden Muzafer, enstitünün münhal bulunan müdür müavinliğine tayin edilmiştir.

Sıra şimdi Siyama geldi!

Japonlar, hava ve deniz üsleri mukabilinde Hindicinin bir vilâyetle bir şehir teklif ediyorlar

Londra 1 (a.a.) — Japonyalıların ka-ucuk, kalay ve piring mahsulâtı ve Siyamin başı hava ve deniz üslerini istimal etmek hakkı mukabilinde Siyama hükümetine Laos vilâyeti ile Aakar şehrini teklif etmiş oldukları söylenmektedir. Bu itilâf, Hindicini ile mün'akid itilâfa hemen hemen müsâhib olacaktır, fakat muhayyil müstereke müdafaa verileceği altında hiç şüphesiz Felemenk Hindistanı, şarkî Hindistan ve işgal altındaki Çin ile sıkı bir mesai birliğine sevkedecektir.

Siyam da Mançukoyu tanıyor!

Tokyo 1 (a.a.) — Ofi: Siyama hükümeti, bugünden itibaren Mançukoyu resmen tanımağa karar vermiştir. Chung Kingdeki Japon sefareti, keyfiyeti Japon Hariciye Nezaretine bildirmiştir.

Japonya Çinden 400 bin asker çekiyormuş

Cungking 1 (a.a.) — Buraya gelen habere göre, Japonya ilk plânında Cenup denizi ve Mançuri bölgelerinde harekâtta bulunmak için Çinden 400.000 kişi çekmektedir. Bir Çin sözcüsü, Çenlik miktâr hakkında kat'î malûmat mevcut olmamakla beraber orta Çinden kutaatı çekildiğini gösteren alâmetler bulunduğunu bildirmiştir. Bazı kutaatın şimali Çinden çekilmesi başlamış bulunmaktadır.

Hindiciniye çıkarılan Japon küt'aları

Şanghaya çıkarılan Japon küt'aları Şanghay 1 (a.a.) — D.N.B.: Japon küt'aları dün öğleden sonra Kambonun merkezî olan Pnompen girmişlerdir. Mekong nehri Saygon ile Pnompen arasında, müşkülâtla maruz kalmadan geçmiştir.

Millî Çin hükümeti Hindicini hududlarında teritab alıyor

Tokyo 1 (a.a.) — Domei ajansının Saygandan aldığı bir habere göre, Japon küt'alarının Fransız Hindiciniye ihracı üzerine Mareşal Çankayışe hudud muntakasında 30 kilometre derinliğine kadar bir saha dahilinde bulunan bütün köprülerin ve yolların tahribini emretmiştir.

Birmanyadaki Amerikan tayyare filoları Çine gönderiliyor

Tokyo 1 (a.a.) — Nankinden alınan habere göre Birmanya yolunun müdafaaasına tahsis edilen Amerikan avcı tayyareleri pek yakında Rangona gelecek Çine sevkedilecektir.

Yeni Mısır kabinesi teşekkül etti

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Ömer Bey, Aşağıdaki nazırlar, evvelki kabinede aynı mevkileri işli ediyorlardı: Hariciye, Terbiye, Evkaf, Maliye, Millî Müdafaa, İctimai İşler Nazırları.

Yeni tayinler, kabine ile Sadi fırkası arasında icimal işler hakkında geçen teğrisanide zuhur etmiş olan itilâfı nihayet vermektedir. O tarihte Sadi fırkası mensubları kabineyi terketmişlerdi. Yeni Pasif Koruma Nezareti, hava karşı müdafaa tertibatı ile işgal edecektir. Hükümet bu hususta bütün dikkatini tevcih etmektedir.

Kralın Bayvekil tavsiyeleri

Kahire 1 (a.a.) — Bayvekil Sirı Paşa, Mısır kabinesinin istifast sebepleri hakkında Krala izahat vererek istifastın maksad, kabineye daha geniş miykasta millî bir çekil vermek olduğunu söylemiştir. Kral, buna cevaben memleketten, parlamentodan ve milletten şimdiki vahim vaziyette her geyin Mısırın istiklâli, tamamlı müdafaaasına hasretmelerini taleb etmiştir.

Finlandiyanın Moskova elçisi hâlâ Türkiye hududuna gelemedi

Helsinki 1 (a.a.) — D. N. B. bildiriyor: Finlandiyanın Moskova elçisi ile elçilik mensubları henüz Türk hududuna yakın bir yerde, Leninakanda bulunmaktadırlar. Elçilik azası ile alâilleri efradı 3 vagona kapatılmış bir vaziyette bulunuyorlar. Bu hal, üç haftadanberi devam etmektedir.

Finlandiya Hariciye Nazırı elçi Hynen'den 21 temmuz tarihli bir telgraf almıştır. Elçi, bu telgrafında, vagonlarda kalımlarla alâilleri efradının şahatlerinin bozulmakta olduğunu ve bu vaziyetin gittikçe tahammül edilemez bir hale geldiğini bildirmektedir. Bizzat elçi ile elçilik erkânında bazıları dizantariye tutulmuşlardır. Doktor bulunmadığı için ilaç bulmak da kabil değildir. 50 dereceyi bulan sıcak, Fin memurlarını pek bitkin bir hale getirmiştir.

Ölüm

Hattat Salim Efendi mahdum ve Hariciye Vekâleti Hukuk Müşaviri Hüseyin Avni Karagüllünün kayınıbırdı. Deri hastane hastanesi hariciye asistanı Dr. Galib Uralın dayısı, Şehremaneti ve İase Nezareti sabık Levaam müdürü Samsun muhasebeciliğinden müttekaid İstanbul Defterdarlığı hesab mütehasıslarından Hilmi Özgören vefat etmiştir. Cenaze Şehzadebaşı Fevziye caddesi 23 No. 1 hanesinde kaldırılıp öğle namazı Beyazad caminde kılınıktan sonra Edirnekapı alle kabristanına defnedilecektir.

YUNUS NADI

Camii Ömer tamir edilecek Kudis 1 (a.a.) — Mısır Kralı Faruk'un amcası Prens Mehmed Ali, Camii Ömerin tamiri için Müslümanların Ali meclisine 1000 İngiliz lirası teberri etmiştir.

Bahar Şarkısı

Küçük hikâyeler Yazan: Feridun Osman

Yeni çıktı. Semih Lütfi Kitabevinden arayınız.

Askerî vaziyet

İngilterenin istilâsı düşünülebilir mi?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Alman - Rus harbinin çıkması üzerine, artık İngilterenin istilâsı hâkîyesinin suya düştüğünü sanabilecek olan İngiliz halkını muhtemel bir gaflet ve gevşemenin korumak üzere lüzum gören Çörcil her şeyden evvel istilâ mevsiminin yaklaşığını öne sürmek lüzumunu hissetmiştir. Bilhassa İngilizlerin Dünkerk ric'atlarından sonra türeyen bu meşhur mesele bu surette şimdiki yeniden nüktetmiş bulunuyor.

Bu senenin ilkbaharındanberi İngilterenin bir Alman istilâsına uğraması ihtimali bahis mevzuu olmuştur. Hatta Atlantik muharebesine, İngiltereyi her cihetten zâfa uğratarak istilâya hazırlamağa yarayan bir vasıta diye bakanlar pek çoktur. Balkan harbinin, mahza İngilterenin istilâsına teşebbüs edildiği takdirde, Almanyanın cenub cemaahı korumak için yapıldığı telâkisi umumi gibidir. Nihayet Giridin Almanlar tarafından havadan istilâsına, Büyük Britanya karşı yapılacak bir istilâ hareketinin nümunesi nazırlar bakanlar bile olmuştur. Demek oluyor ki, geçen harizan ayının ikinci ve üçüncü haftaları içinde bile İngilterenin istilâsı henüz bahis mevzuu idi. Fakat Almanların bir denbire Rusya seferine çıkmaları üzerine artık İngilterenin istilâsı bir müddet için akla gelmez oldu. Çünkü Almanyanın, İngiltereyi istilâya mahsus olan kuvvetleri Rusyaya sevkettirmeyerek tamamlı ayrı ve hazır tuttuğu hikâyesi bir masal olmaktadır kurtulamaz.

Çörcil «Biz eylüde vukuu beklenen taarruzu karşılamak için her şeyi yaptık. Uyanık ve hazırız. Uyanıklığımızı ve hazırlığımızı daha hızlandırıyoruz. Eğer bu eylüden maksad, önümüzdeki eylül ayı ise İngilterenin muhtemel yeni bir istilâsına yalnız bir ay kalmış demektir. O halde Çörcilin ifadesine nazaran ya Almanlar Rusya harbini bir aya kadar bitirip garba dönerceklerdir, veyahud o zamana kadar bu harbi, bitiremedikleri takdirde, İngilterenin istilâsına teşebbüs için sonbaharda Rusyada, ilerlenen hat üzerinde durulacaktır.

Fakat Çörcilin İngilterenin hakikî vaziyetine en muvafık ve en mutabık olarak söylediği bir cümle vardır ki aynen tekrar edeceğiz: «Vaziyet bedbin olmağa da, nihkin olmağa da müsaid değildir.» Filhakika İngilterenin vaziyeti, birkaç kelime ile, bundan daha vezir ve mükemmel ifade edilemez. O aynı zamanda muhtemel bir Alman istilâsına karşı yapılacak şeyi de söylemiştir: «Zafere inanarak elden gelen ve gelmeyen her şeyi yapmak gerektir.»

Ondan sonra Çörcil, mukademe Sovyet Rus ordularının mukavemeti Amerikann geniş tarzdaki yardımından bahsetti ki, bunların her ikisinin İngilterenin istilâsının gelmesi veya alınılması bakımından ne kadar ehemmiyetli oldukları aşikardır.

Çörcilin nutkunda bahsettiği muvakkat hava hakimiyeti de bittabi Alman uçaklarının en büyük kusurlarının şarkta meşgul olmalarındandır. Bununla beraber Almanlar ne İngiltereyi havadan dövmeyi ve ne de İngiltere etrafındaki sularda havadan gemilere hücum etmek işini bırakmış değillerdir. Onlar bu işleri de en müşkül şartlar altında basarmaya çalışıyorlar. Çünkü Çörcil nutkunda, Atlantik harbinin -İngilizlerce kazanılmış olmanın uzak olduğunu söylemiştir. Bununla beraber, İngiliz Bayvekil, Amerikanın müdahalesi ile muvakkat hava hakimiyeti de bittabi Alman uçaklarının en büyük kusurlarının şarkta meşgul olmalarındandır. Bununla beraber, İngiliz Bayvekil, Amerikanın müdahalesi ile muvakkat hava hakimiyeti de bittabi Alman uçaklarının en büyük kusurlarının şarkta meşgul olmalarındandır.

Hulusa Çörcil İngilterenin en kötü günleri henüz atlattığını bulundugunu söyledi. Bu da Almanların Rusya harbinin bitirdikten sonra bütün şiddet ve kuvvetlerle ve fakat bu defa ağılehtilî Fransa da ve İspanya da beraber olduğu halde İngiltereye yüklenecikleri ihtimalinden ileri geliyor. Bu takdirde yalnız Süveyç, Filistin ve Irak değil, Cebelitarık da hücumu uğrayabilir; hatta Habeşistan ve Somali de yeniden tehlikeye girebilir.

Bizzat İngilterenin -havadan ve denizden- istilâya uğraması keyfiyetine gelince bir bunu, evvelce de izah ettiğimiz gibi su iki şarta bağılı buluruz:

1. Almanların Sovyet Rusyaya galebes